असितोऽप्यपि देवर्षिः प्रत्याख्यातः पुरा मया । सत्यवत्या भृशं चार्थी स आसीद्दृषिसत्तमः । ४०४५
कन्यापितृत्वात् किञ्चित्तु वक्ष्यामि त्वां नराधिप । बलवत्सपत्नतामत्र दोषं पश्यामि केवलं ।
यस्य हि त्वं सपत्नः स्या गन्धर्व्वस्यासुरस्य वा । न स जातु चिरं जीवेत्त्वयि क्रुद्धे परन्तप ।
एतावानत्र दोषो हि नान्यः कश्चन पार्थिव । एतज्जानीहि भद्रन्ते दानादाने परन्तप ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमुक्तस्तु गाङ्गेयस्तद्युक्तं प्रत्यभाषत । शृण्वतां भूमिपालानां पितुरर्थाय भारतः ।
इदं मे व्रतमादत्स्व सत्यं सत्यवतांवर । नैवजातो नवाऽजात ईदृशं वक्तुमुत्सहेत् । ४०५०
एवमेतत्करिष्यामि यथात्वमनुभाषसे । योऽस्या जनिष्यते पुत्रः स नो राजा भविष्यति ।
इत्युक्तः पुनरेवाथ तं दाशः प्रत्यभाषत । चिकीर्षुर्दुष्करं कर्म्म राज्यार्थे भरतर्षभ ।
त्वमेव नाथः सम्प्राप्तः शान्तनोरमितद्युते । कन्यायाश्चैव धर्म्मात्मन्प्रभुर्दानाय चेश्वरः ।
इदं तु वचनं सौम्य कार्य्यं चैव निबोध मे । कौमारिकाणां शीलेन वक्ष्याम्यहमरिन्दम ।
यत्त्वया सत्यवत्यर्थे सत्यधर्म्मपरायण । राजमध्ये प्रतिज्ञातमनुरूपं तवैव तत् । ४०५५
नान्यथा तन्महाबाहो संशयोऽत्र न कश्चन । तवापत्यं भवेद्यत्तु तत्र नः संशयो महान ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ तस्यैतन्मतमाज्ञाय सत्यधर्म्मपरायणः । प्रत्यजानात्तदा राजन्पितुःप्रियचिकीर्षया ।
॥ गाङ्गेयउवाच ॥ दाशराज निबोधेदं वचनं मे नृपोत्तम । शृण्वतां भूमिपालानां यद्ब्रवीमि पितुः कृते ।
राज्यं तावत्पूर्व्वमेव मया त्यक्तं नराधिपाः । अपत्यहेतोरपि च करिष्येऽद्य विनिश्चयं ।
अद्यप्रभृति मे दाश ब्रह्मचर्य्यं भविष्यति । अपुत्रस्यापि मे लोका भविष्यन्त्यक्षया दिवि । ४०६०
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ तस्य तद्वचनं श्रुत्वा सम्प्रहृष्टतनूरुहः । ददानीत्येव तं दाशो धर्म्मात्मा प्रत्यभाषत ।
ततोऽन्तरीक्षेऽप्सरसो देवाः सर्षिगणास्तदा । अभ्यवर्षन्त कुसुमैर्भीष्मोऽयमिति चाब्रुवन् ।
ततः स पितुरर्थाय तामुवाच यशस्विनीं । अधिरोह रथं मातर्गच्छावः स्वगृहानिति ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमुक्ता तु भीष्मस्तां रथमारोप्य भाविनीं । आगम्य हास्तिनपुरं शान्तनोः संन्यवेदयत् ।
तस्य तद्दुष्करं कर्म्म प्रशशंसुर्नराधिपाः । समेताश्च पृथक्चैव भीष्मोऽयमिति चाब्रुवन् । ४०६५
तच्छ्रुत्वा दुष्करं कर्म्म कृतं भीष्मेण शान्तनुः । स्वच्छन्दमरणं तुष्टो ददौ तस्मै महात्मने ।
इत्यादिपर्व्वणि सम्भवपर्व्वणि सत्यवतीलाभोपाख्याने शतोऽध्यायः ॥ १०० ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततो विवाहे निर्वृत्ते स राजा शान्तनुर्नृप । तां कन्यां रूपसम्पन्नां स्वगृहे सन्न्यवेशयत् ।
ततः शान्तनवो धीमान्सत्यवत्यामजायत । वीरश्चित्राङ्गदो नाम वीर्य्यवान्पुरुषेश्वरः ।
अथापरं महेष्वासं सत्यवत्यां सुतं प्रभुः । विचित्रवीर्य्यं राजानं जनयामास वीर्य्यवान् ।
अप्राप्तवति तस्मिंस्तु यौवनं पुरुषर्षभे । स राजा शान्तनुर्धीमान्कालधर्म्ममुपेयिवान् । ४०७०
स्वर्गते शान्तनौ भीष्मश्चित्राङ्गदमरिन्दमं । स्थापयामास वै राज्ये सत्यवत्या मते स्थितः ।
स तु चित्राङ्गदः शौर्य्यात्सर्व्वांश्चिक्षेप पार्थिवान् । मनुष्यं न हि मेने स कश्चित्सदृशमात्मनः ।
तं क्षिपन्तं सुरांश्चैव मनुष्यानसुरांस्तथा । गन्धर्व्वराजो बलवांस्तुल्यनामाऽभ्ययात्तदा ।